

ébe!

I

ig kötésmut

dos) és fekete)

jeihez

ez

ábbít!

gmann

adó!

u-Marc

építés!

epén

mész

lei

ton 1106.

sti

és 1276

számu

arabaru,

galmat

Austria

api

ir kikö-

til

ett vál-

olasz

erek

alat,

czl-u. 12

egyes-

püspöki.

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, Str. Baroa
L. Pop. — Brassai-utca 14.
AZ Uj Kelet telefonjai
Szerkesztőség ----- 977
Kiadóhivatal ----- 844
Nyomda ----- 379
Héber osztály ----- 485
Zs. N. Sz. ----- 588

A központi kizárólag a
szerkesztőségnek címez-
ni. Kéziratokat nem
visszajuttatunk és nem
visszatérítjük meg.

UJ KELET

ESZDŐ-POLITIKAI-NAPILAP

mann Goldschmiedt "Nzetési Árak

mániában

Egész évre ----- 400 lei
Félévre ----- 220 lei
Negyedévre ----- 120 lei
Egy hónapra ----- 70 lei

jugoszláviában

Egy hónapra ----- 20 dinár
Egy szét ----- 1 dinár

V. évfolyam, 143. szám

Cluj (Kolozsvár) 5682. Thamus 9

1922. Julius 5. Szerda

Mindannyian ott leszünk

(u. p.) Balfour lord nagy beszéde ma már a történelemé. Törvényhozó testületében ennyi plaszticitással kevés államférfi beszélt még a zsidó nép történelmi szerepéről. Ehhez a beszédhez legfőbb azok a beszédek vehetők, amiket a francia parlamentben Cromiaux, a magyar parlamentben báró Eötvös József mondott el, mikor pitomallani kezdett a liberalizmus. De akkor még nem fogtak meg az idő: méhében a zsidó lehetőségek és így ezek a nagy államférfiak csak olyan igazságtörvényekről beszéltek, amik a gálutban lehetségesek. Balfour már úgy érzi, hogy az egész szegényteljes multat likvidálni kell és ezt csak egy módon lehet. Zsidóvá kell tenni a zsidó jövőt és ez nem csak Anglia kötelessége, de minden népé és minden országé, amely hitét és kultúráját zsidó értékekkel gyarapította.

Ez a beszéd már a történelemé. De a hatása még ide-oda hőmpölyög, medret keres, partokat feszít, sokszintű hullámokat kerget és mire megcsönnesedik és megtisztul, lehet, hogy mint valami csodálatos romantika, lehet, hogy úgy ömlik be a szívekbe, mint ennek a századnak legvakmerőbb, de legabszolútabb realizmusa. A pillanatnyi hatás, amit kiváltott, nem számít. Nemcsak a lordok házában, de magában a társadalomban is sokféle a lelki diszpozíció és ezért lehetséges, hogy ugyanaz a beszéd egy emberit csak meghatott, mást gondolkodóba ejtett, megint mást talán már meg is győzött.

Hinni kell, hogy sokféle módon fogadják a zsidók is ezt a grandiózus balfouri apológiát. Sokan lehetnek, akiket föllelkesített, sokan, akiket megbátorított, sokan, akiket megdöbbentett és sok olyan is lehet, akiket megsegényesített és megalázott. Mert jó, hogy ezt a beszédet elmondták, jó, hogy az angol felsőházban Balfour mondta el, de szégyelleni kell, hogy csak ott mondták el és csak Balfour mondta el. Alig van már olyan parlament a világon, ahol zsidók is ne volnának. Ennyi erővel és ennyi meggyőződéssel és ennyi őszinte szeretettel miért nem beszélnek a zsidó jövő érdekében a zsidó államférfiak is? Balfour látja, meg is mondja, hogy nagy lelkitulajdonosságait olyan nemzetek között kénytelen érvényre juttatni a zsidóság, amely nemzetek nem az ő nyelvét beszélik és nem az ő fajához tartoznak. És amikor a bibliai szellemben felnevelkedett Balfour meg meri mondani, hogy ennek a tragikus sorsnak csak egy igazsága megoldása van és ez nem más, csak ez: módot kell adni a zsidóságnak arra, hogy a maga országában is és a maga érdekeiért is érvényesíthesse nagy lelkitulajdonosságait, miért nem merik épen ilyen nyíltan meghirdetni ezt a zsidó államférfiak, akiktől talán szívtón nem idegen a bibliai szellem? Bizony nem csoda, ha vannak zsidók, akik Balfour beszédének hatása alatt csak a szegényekre gondoltak, a világ minden fórumán megmagasodó zsidókra, az óvatosságukra, az opportunizmusukra és a gyávaságukra, amellyel minden zsidót megaláznak.

A megsegényülteken kívül, akiket sajnálunk, akadnak bizonyára megdöbbenkedők is, akiket nem sajnálunk. Mert mondott Balfour olyat is, amelyet minden józan ember természetesen követelésnek tekinthet, sőt

oilyannak, amely Palesztina újjáépítésnek törvényszerű előfeltétele is, de azért bizonyos, hogy sok rossz lelkiismeret megreszkett tőle. „Palesztinát — mondja Balfour — fel kell és fel lehet építeni. Ez azonban csak akkor történhetik meg, ha az egész világ zsidóságának lelkesedésére bízton számíthatunk. Meg van győződve róla, hogy amint a törvényes nehézségek megszűnnek, mindannyian ott lesznek, hogy a zsidó nemzeti otthon felépítésében segítség legyenek.” Apellátának hangzik ez, de inkább ítélet. Aki zsidó, menjen és építse fel Palesztinát.

Jól értük mag. Balfour nem cionistákról beszél, hanem zsidókról. Meg van győződve róla, hogy mindannyian ott lesznek. Minden zsidó, akár cionista, akár nem az. A konzervatív és a haladó egyformán. Még csak a talmudikus tradícióban találunk ilyen kategórikus összefoglalást, de az a multhoz rögzíti az egész zsidóságot. A sinai kiíratkozottat mindenkint kötelez, mert az isteni szövetséget mindenkint vállalta, még a születetlen lélek is, aki szintén oda ment, magára vállalni a Törvényt, amely mindenké.

Akkor a Törvény, most az ország

Franciaország és Olaszország megegyezett Angliával a Palesztina-mandátum ügyében

Az angol felsőház állásfoglalása nem változtat az eredeti tervezeten. A cionista világszervezet nyilatkozata

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A cionista világszervezet vezetője az angol felsőház mandátumellenes határozata után június hó huszonkettedikén a következő hivatalos nyilatkozatot tette közzé:

A lordok házában tegnap délutáni ülésén lord Islington javaslatot nyújtott be, mely szerint a palesztinai mandátumot jelenlegi megszövegezésében a felsőház elfogadhatatlannak tartja és hogy a népszövetség által való ratifikálása mindaddig elhalasztassék, míg a mandátumszöveg bevezetését, valamint azokat a paragrafusokat, melyek a zsidó nemzeti otthon felépítésére vonatkoznak, meg nem változtatják. Lord Islington arra a téves feltevésre alapozta indítványát, hogy a mandátum ellentétben áll azokkal az ígéretekkel, melyeket őfelsége kormánya Palesztina lakosságának tett. Indítványát

a valóságnak meg nem felelő adatokkal támogatta,

igy például azzal, hogy a zsidó bevándorlók Palesztinában érezhető zavaroakat okoztak és hogy a palesztinai zsidó lakosság nagyrésze ellen-szenvvel viseltetik a cionizmussal szemben. Lord Balfour hosszantartott és mélytartalmú válaszában erőteljes igazolását adta a mandátumnak és a kormány palesztinai politikájának. Felhívta a figyelmet arra a tényre, hogy ezt a politikát 1917-ben kezdeményezték, hogy az egyesült nagyhatalmak egyhangulag jóváhagyták és hogy a népszövetség felhívta őfelsége kormányát, hogy a mandátumot léptesse életbe. Visszautasította azt a beállítást, hogy a zsidók el akarják nyomni az arabokat és szót emelt annak érdekében, hogy a zsidóknak adassék meg a lehetőség, hogy tehetségüket brit fenhatóság

követeli, hogy egy zsidó se maradjon el, mikor azt építeni kezdik. Mert nekünk magunknak kell azt fölépíteni. A magunk pénzével, a magunk erejével és a magunk munkabíráásával. Szégyen volna és meg sem érdemelők a nemzeti otthon nyugalmát, ha Tel-Avivok és Petach Tikvák helyett Pitom-okat és Ramszesz-okat építene a zsidóság. A magunk városait mi építjük fel, a magunk országát mi magunk támasszuk fel, elég ha odáig mások vezettek minket, többet ne akarjunk. De ehhez aztán nem elég a lelkesedés. Balfour is bizonyára nem platonikus lelkesedésre gondolt. Áldozatkészséget, munkáriumot, tehervállalást gondolt és mindezt belesűrítette ebbe az egy szóba, amely könnyebben fejeződik ki a diplomatikai fogalmazásban. A törvényes nehézségek, amikről Balfour említett tett, nemsokára megszűnnek. És akkor aztán vége lesz a bujóságnak is. Minden zsidó, akármilyen párthoz tartozik is, lépjen elő a teóriai és politikai dogmái mögül és álljon be a dolgozók közé. Mert nem lehet másképpen, csak úgy, ahogy Balfour gondolja, hogy mindannyian ott legyünk, mikor az országot építeni kezdik.

Weizmann Chaim a felsőház határozatáról

A felsőház határozatával kapcsolatban az Uj Kelet tudósítója felkereste a cionista világszervezet elnödr. Weizmann, aki a lordok házában határozatáról úgy nyilatkozott, hogy egy bizonyos mértékig kétségtelenül keifemetlen következményekkel fog járni. Nevezetesen a palesztinai arab delegációnak propagandáját meg fogja könnyíteni, mert a határozatban bátorítást fognak látni további működésükre. Ez pedig újabb akadály lesz a zsidóság és az arabosság végleges kibékülésének. Ami a palesztinai mandátum jóváhagyását illeti,

a felsőház határozata a népszövetség küszöbönálló határozata semmi befolyással nem lesz,

A Palesztina-mandátum kérdése ugyanis már annyira előrehaladtott és rendezett állapotban van, hogy jóváhagyását ez a határozat nem befolyásolhatja. Épen azért dr. Weizmann teljes optimizmussal néz a népszövetség legközelebbi ülése elé, melyen a Palesztina-mandátumot véglegesen ratifikálják.

Mit mond Zangvill

Ugyancsak nyilatkozott a felsőház határozatával kapcsolatban Izrael Zangvill is, a nagynevű angol-zsidó költő. Többek között rámutatott arra, hogy az a hang, melyben Balfour nagyszabású beszédét megtartotta a felsőházban, igen örvendetes és erkölcsi hatása nem is fog elmaradni. Mindamellott Balfour elfelejtette megemlíteni azt a tényt, hogy a szövetségi nagyhatalmak kizárólag azért bízták meg Angliát Palesztina-mandátumával mert Nagybritánia kötelezte magát, hogy Palesztinában felépíti a zsidó nemzeti otthonot, továbbá azért, mert az egész világ zsidósága a mandátumnak Angliára való bízását egyöntetű szívóssággal követte. Azonban Palesztináról még az ellenzék sem kíván lemondani, minek következtében vállalniok kell a mandátum feltételeit is, nevezetesen a palesztinai zsidó nemzeti otthon felállítását. Egyébként

a felsőház határozatának különösebb politikai sulya nincs,

minthogy az angol alkotmány szerint a lordoknak állásfoglalása a kormányra nézve kötelező politikai konzekvenciákkal nem jár.

Nem változik a mandátumszöveg

A mandátumra vonatkozólag egyébként újabb hírek is érkeztek Londonból és Párisból. Londoni jelentéseink szerint a francia, olasz és brit kormányok között a palesztina-mandátum kérdésében folytatott eszmecsere teljes megegyezésre vezetett. A megegyezés szerint

a Palesztina-mandátum jelenlegi megszövegezésében kerül ratifikálás alá,

kizárólag a tizennegyedik paragrafust fogják megváltoztatni. Ez a tizennegyedik paragrafus azonban nem érint zsidó nemzeti érdekeket, hanem arra vonatkozik, hogy a népszövetséghez tartozó államoknak jog adassék Palesztina területén archeologiai kutatásokat folytatni.

Mit kifogásolt a pápa

Közben a Vatikánnak újabb jegyzéke is megérkezett már a népszövetséghez. Rómából érkezett szkratívat alapján

jelentik Párisból, hogy a szentszék beadványa, melyet a palesztinai zsidó nemzeti otthon kérdésében a népszövetség elé terjesztett, kiemeli azt, hogy nincs semmi ellenvetése az ellen, hogy a zsidóságnak Palesztinában egyenlő politikai és polgári jogai legyenek a többi lakossággal. De

nem adhatja beleegyezését ahhoz, hogy a zsidóknak kivételes helyzet biztosíttassék

és hogy a keresztény vallás érdekei nem elegendő módon részesüljenek védelemben.

Itélet a nagyváradi összeesküvés perben

Az Uj Kelet tudósítójától

A nagyváradi összeesküvés per főtárgyalását tegnap reggel nyolc órákor folytatta a hatodik hadtest hadbíróháza Radulescu ezredes elnöke előtt. A tegnapi tárgyaláson véglegesen tisztázódott a vádlottak szerepe. Kiderült, hogy a többi összeesküvés perek receptje szerint itt is néhány lelkiismeretlen, degenerált és betegeshajlamú fiatalember az aszán provokatori ténykedéséről van szó, akik a saját szerepük tisztázására ártatlan embereket ugrattak be az „összeesküvésbe”. A mai tárgyaláson kiderült, hogy Tatu Valér, aki az szóta Amerikába szökött Giurgiu sziguranca sifőnökkel bonyolította le üzemeit, kegyetlenül bánt el az ártatlan foglyokkal, akiknek még ruháit is elszedte. A tegnapi tárgyaláson Bretán őrnagy-főügyész igen érdekes és jogi szempontból tartalmas beszédet mondott, amelyen az eddigi szokással ellentétben a legerősebb büntetést kérte a három aszán provokatőrre: Köhler Károlyra, Schell Henrikre és Rosner Valterre.

Az ügyész szerint ez a három fiatalember a román hadsereg aktív tagjai voltak a nyilvánvalóan haszonlesésből születtek át Magyarországra, hogy Románia ellen kémiszolgálatokat végezzenek. Amikor látták, hogy magyar kémiroda nem fizet elég gavallérosan, visszajöttek és a sziguranca ajánlották fel szolgálataikat, akiknél jobb anyagi dotációt vártak. Az ügyész szerint ez a tény nem menti fel őket a katonaszökevényesség és a Románia elleni kémkedés tetteinek következményei alól. Az ügyész a vádlottak közül Lehoczkyt, Pinteát és Keresztést amnesztíra ajánlja, Farsch Jánosra halálbüntetést kér.

German Traján dr. ügyvéd kijelenti, hogy védenéi nem akceptálják az ügyész által felajánlott amnesztíát, mert teljesen ártatlanok. Dr. Román Valér, Borgos és Lehoczky felmentését kéri. Dr. Oprea az aszán provokátor Schell Henrik, Rosner Valter és Köhler Károly felmentését kéri a kilencvenhetedik szakasz alkalmazásával.

A bíróság délután felkeltőkor hirdette ki az ítéletet. A szökésben lévő Frank Józsefet, Röminger Istvánt és Kotz Frigyeset kémkedésért in contumaciam tíz-tíz évi kényszermunkára, a szökésben lévő Witz Imrét és Kádár István öt-öt évi kényszermunkára ítéli. Farsch János román hadseregbeli szakaszvezetőt a bíróság felmentette, de egy másik kémkedésért újból vád alá helyezték. Az aszán provokátor Schell Henriket és Köhler Károlyt szökésért hat-hat hónapra, Rösler Valter hadmagyot sikkasztásért négy hónapra és az elsikkasztott huszezer lei megtérítésére ítélték. Soós Józsefet szökésért négy havi fogházra ítélte a bíróság. Pinteá Remust, Keresztés Lajost és Lehoczky Rudelfot bűncselekmény hiányában felmentették.

A zsidók nemzeti autonómiája Litvániában. Kownából jelentik: A parlamenti frakciók küldöttei a gazdapárt képviselője kivételével megjelentek a köztársaság elnökénél és két óra hosszat tárgyalták a litván zsidók nemzeti autonómiáját. A miniszterelnök a zsidó minisztérium visszaállítását követeli. Az elnök azra zárta az értekezletet, hogy a zsidó ügy egy nagy lépéssel jutott a teljes megegyezés tekintetében előre.

Két ellenzéki blokk alakul Bratianuék ellen

Ki adott parancsot a szabadonbocsátott beszarábiai kommunisták meggyilkolására

Az Uj Kelet munkatársától

Az ellenzéki vezérek tárgyalásai gyors tempóban és a megegyezés minden kilátásával haladnak előre. A nemzeti párt és a parasztpárt már nemcsak a kormány elleni akcióra vonatkozólag egyeztek meg, de az alakítandó új kormányra vonatkozólag is. A caranisták azt ajánlották Maniunak és Vajdának, hogy az új kormányba más párt képviselőit ne vegyék fel, Maniunak azonban teljes szabad kezet tartottak fenn maguknak a többi pártokkal szemben. S így a további tárgyalásokat már csak Maniu és Vajda folytatták. Akiknek tegnap sikerült véglegesen megállapodni nemcsak Aversucival, de Marguiloman Sándorral is, a konzervatív progresszív vezérével is. Jorgával és a takistákkal csak Jorga hazatérése után fognak tanácskozni. Hogy Jorga Miklós vagy a takista demokraták valamelyik vezére résztvesz-e az új kabinetben, nem tudják még, de bizonyos, hogy a konzervatív és nemzeti demokraták támogatni fogják Maniunak vállalkozását. Ilyenformán politikai körökben az egységes ellenzéki blokk megalakulását befejezett ténynek tekintik.

Maniu és Vajda most újabb tárgyalásokat folytatnak. Az egységes ellenzéki koalíció kivül

a nemzeti párt vezérei most a csatolt területek ellenzéki csoportjai között igyekeznek külön szövetséget létrehozni

és máris megállapítható, hogy a legjobb siker reményében. A csatolt területek blokkja az egységes koalícióval együtt fog dolgozni természetesen, de külön akciókat fog vezetni az új országrészek érdekében. Erre a célra Maniu érintkezésbe lépett Jancu Flondor lovaggal, a bukovinai ellenzék vezérével, Vajda Sándor pedig Halipával, a beszarábiai parasztpárt vezetőjével.

A nemzeti párt főtárgyalásán, Dán Sever nyilatkozott az „Áurorá”-ban.

— Mi nem vagyunk passzívek, hiszen részt veszünk a politikai küzdelmekben. Csak bojkottáljuk a parlamentet, amit annál is inkább megtehetünk, hiszen

a liberális kormány maga is bojkottálja parlamentjét.

A megnyitáskor négy ülést tartott, a rendkívüli ülésszakban kettőt. December elsőjén újból összeülnek, de karácsonykor szabadságra mennek. Egy év alatt tehát a parlament huszonöt ülést tart. Mi egyéb ez, mint a parlament bojkottálása?

— Erdély intrazigenciája — folytatta Dan Sever — nem igazán munkájának eredménye. Az intrazigencia általános lelki állapot. A liberálisok erdélyi agitációja a parasztpárt ellen hiábavaló. Az erdélyi nép nem naiv, tudja mi a különbség parasztpárti és bolszevista között.

— Csak teljes győzelemmel fejezhetjük be a küzdelmet, kompromisszum nem képzelhető el. Csak akkor megyünk be a parlamentbe, amikor ott a parlament feloszlását elrendelő királyi kéziratot olvassák fel.

Az új alkotmány kérdése

egyre szélesebb körben foglalkoztatja a fővárosi sajtót. Az ellenzék nem vesz tudomást az alkotmánytervezetet előkészítő bizottság munkájáról,

mert a liberális többségű parlament határozatait amugy sem hajlandó elismerni, még kevésbé az ősi parlamenti ülészak alkotmányozó jellegét. A kormány azonban — mást sem tehet — intenzíven készíti a javaslatot.

Az alkotmánytervezet egyes pontjaiban maga a kormányzópárt sem egységes.

A bizottság tárgyalásai folyamán ezek az ellentétek nap-nap után felszínre kerülnek, de egyelőre nagyobb harc nem folyik. A tervezet elkészítése után — mondják a liberálisok — a parlament lesz hivatva a végleges szöveget megállapítani és így alkalmunk lesz még mindezen egyes pontot újból letárgyalni.

Megállapítható, hogy az alkotmánytervezet egyes pontjainál egyes liberálisok megszorító rendelkezéseket javasolnak, nyilván felsőbb megrendelésre. Így a tegnapi bizottsági ülésen a sajtó kérdésénél a sajtószabadság megszorítására tettek indítványt és a határozat után az indítványozó fenntartotta jogát, hogy javaslatát a nemzetgyűlés elé terjessze. A bizottság üléséről különben a következő kommunikét tette közzé:

A parlament alkotmány-bizottsága ma folytatta tanácskozásait, amelynek során a 24. szakaszig jutottak el. Dissescu előadó az elhangzott vélemények alapján fogja megszerkeszteni a javaslatot. Hosszabb vita tárgyat képezte a sajtó kérdése. Több felszólaló a sajtószabadság megszorítását követelte. A parlamentre vonatkozólag az eddigi kétkamarás rendszer megtartása mellett határoztak. A bizottság legközelebbi ülése szerdán lesz.

A lapok — és főleg a demokrata blokk orgánumai — elsősorban ama jogát vitatja, hogy teljesen új alkotmányt alkosson. A „Lupta” a következőket írja:

— A mai parlamenttel egy behívó ukáz egy rendelkezik, hogy a két kamara együttesen tárgyalja meg az alkotmányreformot. Nyilván azért, hogy a kétharmad többség biztosítva legyen. A parlament két háza azonban csak revideálhatja az alkotmányt, de nem szavazhat meg újat. Ha nem így történik:

államcsinyt követnek el, amelyért a kormány felelős.

Uj alkotmányt akar Bratianu? Megcsinálhatja, de csak felülről diktált forradalom révén. A győztes forradalom jogán. Ne felejtsek azonban: a felülről rendezett forradalom az alulról jövő forradalomnak ad létalapot.

Végül vitatja a lap a liberálisok álláspontját, mintha az új állam megteremtése a régi alkotmány megszüntetését jelentené. A régi alkotmány érvényes, csak az új viszonyoknak megfelelően reformálni kell.

Az amnesztia-rendelet alapján szabadon bocsátottak és azután agyonlőttek három vádlottat. Ez az ügy egyre szélesebb hullámokat vet. Az előzmények a következők:

Popovici tábornok, Beszarábia katonai parancsnoka az amnesztia-rendelet kibocsátásakor mindent elkövetett, hogy a Beszarábiai kommunista üzemek miatt letartóztatott

egyénekét ne helyezték szabadlábra. Közbenjárása azonban nem járt sikerrel, a kormány elrendelte, hogy Beszarábiában az amnesztia-rendeletet épugy hajtsák végra, mint a többi csatolt területeken és a regátban. Így helyezték szabadlábra Kisenevben öt kommunistát, akikatonai őrzőket kísért a határra. Az amnesztia-rendelet ugyan nem írja elő a kiutasítást és Popovici tábornok intézkedése annál is érthetlenebb volt, mert az öt szabadlábra helyezett román állampolgár volt. Amikor aztán az öt kommunistát az őrzőket egy erdőn átvezette,

háromat közülök agyonlőttek.

A fővárosi sajtó erőlyes vizsgálót követelt és a kormány azt el is rendelte.

Tegnap megérkezett Popovici tábornok távirata, amely szerint az öt kommunistát le akarta fegyverezni az őrzőket, amelv ilyenformán „övédelém”-ből lőtte a három támadót. Az „Epoca” szerint a tábornok állításainak kevés a valószínűsége, hiszen alig tehető fel, hogy a fegyvertelen öt ember megkísérelte volna az állig felfegyverzett és számbalilag is túlsúlyban levő katonai őrzőket. A hadügyminiszter a távirat vétele után külön vizsgáló-bizottságot küldött a tett színhelyére és a bűnösök ellen erőlyes megtorló intézkedéseket helyezett kilátásba. Popovici tábornokot táviratilag a fővárosba rendelték, mert az a gyanu merült fel, hogy

a három kommunista kivégzésére a tábornok adott parancsot.

Mai távirat jelenti, hogy Popovici Bukarestbe érkezett, de arról, hogyan számolt be a történetekről a hadügyminiszternek, nem adtak ki jelentést. Azt hisszük, hogy Popovicit felmentik állásától, aki ilyenformán már nem tér vissza Beszarábiába.

Drogéria berendezésünket

teljes felszereléssel, mely fűszer és csemege üzletnek is alkalmas kedvezményes áron eladjuk, megtekinthető a helizsinen Salamon Testvéreknél, Aranyosgyéresen. 4115-1

Tavaszi újdonságok!

Női, gyermek harisnya, keztű és rövidaru nagy választékban érkezett

Fischbein & Spitz

rövid és kötött áru üzletébe CLUJ (Kolozsvár), Piata Unirii (Mátyás király-tér 29. szám. Bánffy-palota. 1332

Hitter és Breuer

szesz, bor, sör és pálinka nagykereskedők
Oradea-Mare—Nagyvárad
Gilányi-u. 8. sz.
Saját földenkben termelt gyümölcs-pálinkák és borpárlat 1351

Zsák, ponyva

minden méretben
Boskovits József, Cluj,
Str. Regina Maria (Deák F.-u.) 15.

Tapéták

minden kivitelben kizárólag kaphatók:
Szécsi Sándor és Tsa, Timisoara
Bulevardul Berthelot (Kossuth Lajos-u.)
11-13. szám. 1365
Lakások tapétázását vállaljuk.

Exportőrök figyelmébe!

Beraktározásokat legelőnyösebben eszközölnék 4045-1
Közraktárnak
Beregszász, Beregsom és Bätgu
Vágánymenti transitó raktárak, reexpeditió
Központi iroda: Közraktár Beregszász (Csehszlovákia).

déléről birodalmi fogadták ványát, m iga: ságszo esakis felt egyénekét továbbá, rakból el művet, a esőiti, va a jelenleg delet érte

feloszla sági eg társasá

A kö törvény e

Halál fegyház vezetben tudomást mely hiv társasági aól elter

halálbt ilyen e

Hasonlóa szervezet merényle tóságokk ellen me

A ha olyan ny tartalma tékessége ság véde lekmeny esetében hat hóna mányi z kormány tott érte mányi ké lett fogla vényjave

a l

azonnal

A ba vissz té

Münc miniszte a minisz társaság zásairól. Berlinba amelyet miniszte törvény

A m elene

Berlin

ban me tolyt, a A piszt volt. A lajdono szászor

fegyv

A belpo társaság elfogad a koalí tek. A szakse munká társaság társat, azinek megtisz

Ha gy pados

Halállal büntetik a német köztársaság bűnöseit

A német birodalmi gyűlés elfogadta a szocialisták törvényjavaslatát a köztársaság védelmére

— Az Új Kelet tudósítójától —

Berlin, július 4. A köztársaság védelméről szóló törvényjavaslatot a birodalmi gyűlés ma letárgyalta. Elfogadták a szociáldemokraták indítványát, mely szerint a közigazgatás, igazságszolgáltatás vezető állásaiba csakis feltétlenül köztársasági érzelmű személyeket helyeznek. Elhatározták továbbá, hogy az ifjúsági könyvtárakból eltávolítsanak minden olyan művet, amely a volt dinasztia dicsőít, vagy másféleképpen ellentétben áll a jelenlegi alkotmánnyal. Az új rendelet értelmében

feloszlattak minden olyan ifjúsági egyesületet, amely a köztársasági államforma ellen irányul.

A köztársaság védelmére alkotott törvény első szakasza így szól:

Halálbüntetés vagy életfogytiglani fegyház jut annak, aki olyan szervezetben vesz részt, amelyről köztes tudomás, hogy a birodalom valamely hivatalos nemi, vagy a köztársasági kormány tagját akarja láb alól eltávolítani. Ugyancsak

halálbüntetés sújtja azokat, akik ilyen egyesületet pénzzel támogatnak.

Hasonlóan büntetik, akik tudnak ilyen szervezetről, vagy valamely készülő merényletről, de nem értesítik a hatóságokat, vagy azt az egyént, aki ellen merényletet terveznek.

A harmadik szakasz értelmében olyan nyomtatványokat, amelyeknek tartalma az állami törvényesség illemtékessége alá tartozik és a köztársaság védelme ellen irányuló bűncselekmény tényét meríti ki, napilap esetében négy hétre, más esetekben hat hónapra lehet betiltani. A tartalmi miniszterelnöknek a birodalmi kormányval tegnap délután folytatott értekezletén megjelent a tartalmi képviselők többsége, akik amellett foglaltak állást, hogy a fenti törvényjavaslatot

a legnagyobb szigorral azonnal léptessék életbe.

A bajor minisztertanács visszautasítja az új köztársasági törvényt

München, július 4. Lerchenfeld miniszterelnök Berlinből visszatérve, a minisztertanácsban beszámolt a köztársaság védelméről szóló tanácskozásairól. Lerchenfeld előterjesztette Berlinben hangzottak álláspontját, melyet tudomásul vettek. A bajor minisztertanács elhatározta, hogy a törvényt elvileg visszautasítja.

A munkásság a köztársaságellenes szervezetek feloszlátását követeli

Berlin, július 4. A város határában megtalálták azt a gépfegyverpistolyt, amellyel Rathenaut megölték. A pistolyban még huszonöt töltény volt. A gyilkosok autójának tulajdonosánál, Küchenmeisternél, a szászországi Freibergben

fégyver- és a unióraktárt találtak.

A belpolitikai helyzet feszült. A köztársaság védelméről szóló törvény elfogadására vonatkozó tárgyalások a koalíciós pártok között megkezdődtek. A tárgyalásokba belevonják a szakszervezetek képviselőit is. A munkásság követeli az összes köztársaságellenes szervezetek feloszlátását, a monarchista jelvények és színek eltávolítását és a hadsereg megtisztítását a monarchista elemek-

től, végül a fegyverviselés szabályozása.

A gyilkosok

Berlin, július 4. Rathenau meggyilkolása ügyében új tanukat hallgattak ki. Szembesítették többek közt Voss főhadnagyot, Isemann volt tengerész kadettal, akit Berlinben letartóztattak. A hadnagy a gyilkosság előtt egy schverini vendéglőben több barátjával a gyilkosság tervét a legszembeszemlélte megbeszélte. Isemann géppisztolyokat adott a gyilkosoknak, amelynek kezelését vidéken begyakorolták.

A nyomlászok munkája még szünetel.

A független szocialisták belépnek a kormányba

Berlin, július 4. A független szocialisták a birodalmi konferenciájukon elhatározták, hogy belépnek a kormányba. Előböl tárgyalásokat kezdtek a radikális polgári pártokkal és a szociáldemokratákkal. Hírük, hogy a centrum és a demokraták megelégszenek a függetlenek olyan kijelentésével, hogy a demokratikus köztársaság alapján állnak és

nem törekcsenek diktatúrára.

A polgári ellenpárt erősítésére lépések történtek a néppárt és a demokraták párt együttes munkájának erősítésére.

A titokzatos C-szervezet

Berlin, július 4. A „C-szervezet” nevét Erhardt kapitánytól vette, a Kapp-puccsban hírhedt volt tengerész brigád vezetőjétől, aki a puccs letörése után titkos társaságot alakított. A társaság tagjainak álnévük volt: Erhardt „Herr Consul.” Innen a „C szervezet” elnevezés. A szervezet „Nemzeti Munkaközösség” nevet is viselt, tagjai javarészből tisztek és az Erhardt-brigád tengerészei voltak. München volt a gyilkos szervezet főhadiszéke. Itt „Bajor Felszabadító Társaság” név alatt a törvényszékek is be voltak jegyezve és a hátszót kedvéért időnkint füzleteket bonyolítottak le.

A szervezet külön politikai, pénzügyi és sajtóügyi osztályokat tartott fenn. Osztrák utleveléket hamisítottak a tagok számára, hogy elkövetendő gyilkosság esetén könnyűszerrel kijuthassanak Németországból. A hatóságok egyelőre nem derítették ki, hogy a pénzeket, amelyeket fölött nagy bőségben rendelkeztek, milyen forrásból szereztek. Nagyon valószínű, hogy

a német nemzeti párt folyósította a pénzt.

Erre vall a C szervezet egyik volt tagjának, Clausnak a „Vorwärts” szerkesztőségében tett érdekes nyilatkozata. Claus, amíg tagja volt a C organizációnak, a 34 es számot viselte. 1919 ben egy kommunista vezér meggyilkolásával gyanúsították és lecsukták. A gyilkos minden valószínűség szerint egy Délafrikába szökött hadnagy volt. Clausot a fő tárgyalás után szabadlábra helyezték. „A védelem költségét a német nemzeti párt viselte, a védő tagja volt a párt és egyúttal a C-szervezetnek. Claus elmondja még, hogy később egy más ügyben szabadságvesztésre ítélték, kiszabadulása után Berlinbe jött és a Reichstagban folkereste a német nemzeti frakció néhány emberét, közöttük Gallwitz tábornokot, aki melegen köszöntötte és gyűjtést rendezett javára. Rövid-

Berlin minden pozitív hírforrás hiányában izgatott hangulatban van.

A holnapi hatalmas tüntetésre, amely a Vilmos császár téren zajlik le, a hatóságok nagy előkészületeket tesznek. A tüntetésre való felhívás Bajorországban nem talált kellő visszhangra. Müncheni jelentés szerint

a német nemzeti párt ugyanezen nap ellentüntetésre készül

és így súlyos zavargásoktól tartanak.

A helyzet súlyos

Berlin, július 4. A helyzet rendkívül súlyos. A munkásság erőlyes lépésekre határozta el magát. A szakszervezetek holnapra újból nagy tüntetést készítenek elő. A kivételes törvények érdekében és az antidemokratikus elemek ellen a szociáldemokrata vezeték elvesztették befolyásukat a tömegek felett, a független szocialisták egyre nagyobb tért hódítanak. Wirth fel fogja szótítani a függetleneket, lépjenek be a kormányba.

del ezután azt a megbízást kapta, hogy utazzon a kommunista gyilkos tisztek után külföldre és tegye lehetővé visszérkezésüket. Báró Knigge hivatalfőnöki minőségében hamis papírokat bocsátott rendelkezésére. O szomban nem akart távozni Németországból és az összekülvőkkel megszakitott minden összeköttetést. Nyilatkozatában kijelenti, hogy

hajlandó megnevezni a német nemzeti párt parlamenti tagjait,

akik a jobboldali titkos szervezetek javára állandóan pénzt száltak.

Harden Miksa író félholtra-verték Rathenauról írott cikke miatt

Berlin, július 4. Harden Miksát, a világhírű író, tegnap lakása közelében két ismeretlen ember megtámadta és gummitokkal súlyosan összeverte. Hardent, aki különösen a fején szenvedett súlyosabb sérüléseket,

eszméletlen állapotban szállították lakására.

A Harden elleni merénylet óriási felháborodást keltett egész Németországban. Harden állapota nagyon komoly,

fején öt súlyos seb van.

Azonnal megoperálták. A merénylők egy 18 éves gimnazistát elfogták. A merénylet valószínű oka Hardennek a Rathenauról írt gyilkosságkal kapcsolatban írt legutóbbi cikke, amelyben rendkívül élesen támadta a nacionalistákat.

Harden és Rathenau

Harden Miksa egyike volt Rathenau intimusaiknak. A nagy nemzetiszó szervező és nagyparas meghitt barátja volt Harden Miksának. Harden, aki a hegvesztett Bismarck mellett végig kitartott és ugyszólván iródekkja volt a német birodalom megteremtőjének. „Zukunft” című lapjában maga köré gyűjtötte mindazokat, akik a porosz junkerek mentalitásától távol állottak és akik a német politikát a nyugati demokráciák felé terelték.

Rathenau első politikai és gazdaságpolitikai cikkeit a „Zukunft”-ban helyezte el. Volt idő, amikor hónapokon át a „Zukunft”-ban csak e két ember, Harden és Rathenau írásai jelentek meg. Már jóval a háboru előtt Rathenau rámutatott a porosz militarizmus kardcsörtetésének veszedelmére és a német politika figyelmét az Anglia felé való orientációra hívta fel. A reakciós sajtó már akkor élesen támadta Rathenaut, akit azonban szervező tehetsége miatt később a háboruban nem lehetett

nélkülözni. Ezzel szemben Harden Miksát a háboru alatt könnyen elhalgattatták. Az ötvenéves publicistát egyszerűen katonai segédszolgálatra hívták be. Lapja jóideig, a forradalom kitöréseig, nem jelent meg. A forradalom után Harden Miksa a legteljesebb demokráciában látta a kivezető utat, a megoldás megállítoit pedig a német nemzetiekben kereste. Általában tudták Németországban, hogy Harden, Gerhardt Hauptmann és Rathenau nap-nap után találkoznak Rathenauk a Tiergartenben lévő kastélyában. Ez a merénylet nyilván szintén olyan titkos szervezet tagjaitól eredt, amelyet a német nemzeti párt támogat.

Felhívás

A Kadima Nyomda és Kiadóvállalat Rt. azon részvényesei, kik az általuk jegyzett részvények névértékét teljes összegben még be nem fizették, ezennel felhivatnak, hogy a hátralékokat és azoknak 1922. évi június 19. éltől számított 8 százalékos késedelmi kamatait legkésőbb 1922. évi július hó 19-éig a Kereskedelmi Hitelintézet Rt. kolozsvári pénzüntézetéhez a társaság folyószámlájának javára fizessék be vagy utalják át.

Az 1922. évi július hó 19. én tul késedelmes részvényalíróknak számolniok kell azzal a következménnyel, hogy a társaság még teljesen be nem fizetett részvényeiket új jegyzésre fogja kibocsátani és az azokra eddig teljesített befizetéseket reájuk nézve elveszeitnek nyilvánítva, saját tartaléktőkéjének javára meg fogja tartani. Egyúttal a törvényes következmények terhe alatt felhivatnak mindazok, kiknek még a Kadima Nyomda és Kiadóvállalat Rt. részvényalírási ivoi vannak birtokában, hogy ezeket a társaság címére (Cluj, str. Baron L. Pop 10.) haladéktalanul küldjék be és az általuk felvett pénzeszegeket a Kereskedelmi Hitelintézet Rt. kolozsvári pénzüntézetéhez a társaság folyószámlájának javára haladéktalanul fizessék be vagy utalják át; ellenkező esetben a társaság kénytelen lesz ellenök törvényes eljárást folyamatba tenni.

Cluj-Kolozsvár, 1922. évi június 30.

A Kadima Nyomda és Kiadóvállalat Rt. igazgatósága

Orgoványi gyilkosok a magyar hadbírósg előtt

Budapest, július 4. A budapesti katonai törvényszék előtt Zbona János harminchároméves eszdőrőrmester, Dancics Mihály, huszonkilencéves volt eszdőrhelyettes, Juhász István harminckétéves volt pótoszdőr és Csabai Tóth Gyula huszonkétéves volt pótoszdőr állanak rablás és gyilkosság büntetttével vádolttan. Héjjas Ivánt csak tanunnak idézték be. A karhatalmik: 1919 ben Beck Sándor, Pászczel Zoltán és Schmidt Árpád írsábi keresztedőket kirabolták, kocsira rakták és az orgoványi erdőben a fűzákra felakasztották. A vádlottak elmondották, hogy Héjjas Iván parancsára cselekedtek, aki azzal indokolta utasításait, hogy az írsáki és kecskeméti zsidók a román parancsnokságnak másfélmilliót ajánlottak fel a megszállás meghosszabbítására.

Beiratások a Tarbut iskolába.

Nyomatékosan felkérjük a szülőket, hogy gyermekeiket július 7-ig bezárólag okvetlenül irassák be. Különösen az első és második osztályba belépők részére nem szervezhet halasztást a beírás, mert a párhuzamos osztályok felállítására július 9-én határozott végérvényesen, azután semmiesetre sem állítanak fel újabb párhuzamos osztályokat. A beírás naponta délelőtt 9-12-ig történik.

Ha gyorsan készült, jó tűzifát akar, forduljon Frenkel-fatelephoz (volt Janovits és Tsa) Strada Apriljanului (Gyulaegyháza-u.) 13. Telefon 2-90, 4-01, 7-94

HIREK

— Uj rendőrigazgatót neveztek ki Kolozsvárra. Stefan Mihailcsu rendőrigazgatót, akit a belügyminisztérium csak nemrég nevezett ki Kolozsvárra, Brassóba helyezték át. A nem tulságosan népszerű rendőrigazgató helyébe Dimitriu Constantin, a jasi rendőrprefektúra igazgatóját nevezték ki. Az új igazgató, aki husz éve van a közgazgatás szolgálatában, ma veszi át hivatalát.

— Likvidálják a szövetségesek háborus adósságait. Párisból jelentik: Parmentier megkapta utasításait, amelyek szerint Washingtonban tárgyalni fog a szövetségesek adósságainak likvidálásáról. Eszerint az összes hadviselt szövetséges államok kölcsönösen engedelmeyeket tennének háborus adósságaik ügyében.

— Doktorrávatás. A kolozsvári egyetemen az utolsó avatási napon a következőket avatták orvosokká: Reich Izidor, Nasch Endre, Tischler Lázár, Kuliner József, Mózes Márton, Bürger, Grinz és Barta Aladár.

— Megnyitják a kolozsvári strandfürdőt. A kolozsvári strandfürdőt, amely tavaly szűknek bizonyult, az idén körülbelül kétszeresére nagyobbitották. A női kabinok számára új helyet jelöltek ki nagy területen, a kis medencét modern, nyolcvan méter hosszú és kilenc méter széles betonmedence fogja helyettesíteni. A fürdőnek már az elmúlt hónap közepén kellett volna megnyitnia, de a medence munkálatai és a kabinok elkészítése késleltették a megnyitást. Az elmúlt hónap eszései miatt különben is nem nagyon látogattak volna a fürdőt, de az utolsó napokban már valóságos ostromolták a város illetékes osztályát, hogy nyissák meg a Kolozsvár leghasznosabb és legkellemesebb nyári szórakozó helyét. E sürgetések arra bírták Hosszu Valut polgármesterhelyettesét, hogy a medence építkezésének befejezése előtt a fürdőt a tegnapi folyamán a közönség rendelkezésére bocsátassa. Az árak tetemesen emelkedtek. Belépő öt, ruhával nyolc, lepedővel tizenkét lei.

— Curzon angol külügyminiszter megőrült. Londoni jelentés szerint lord Curzon angol külügyminiszter megőrült. A külügyminiszternek már hosszabb idő óta súlyos idegbeja volt, amely most katasztrófális lett, úgyhogy éjjelnappal őrizni kellett, hogy kárt ne tegyen magában. Érdekes, hogy az orvosok szerint Curzon lordnak ugyanaz a betegsége, mint ami Wilsoné, Leniné, Northhoff és Deschanelé volt és állítólag Vilmos excsászár is szenved benne, Curzon állapota miatt a külügyminiszteri tárcát rövidesen más veszi át.

— Kolozsvár ézevi idegenforgalma. Az idegeneket ellenőrző hivatal közlése szerint július elsőjéig 2620 idegen állampolgár fordult meg Kolozsváron. Az idegenek túlnyomó része Magyarországból, Csehszlovákiából és Ausztriából jött, de van közöttük több német, francia, belga, holland, jugoszláv, olasz, albán, svájci és lengyel állampolgár. Külön érdekessége a statisztikának, hogy két oroszországi és egy örményországi kereskedő is járt Kolozsváron.

— Vivianiek és a világbéke. "Aki kenyérkereső gondjain kívül a világbéke ügyei iránt is érdeklődik, az előtt bizonyára nem ismeretlen a híres hágai békepalotában ülésező népszövetség. A hágai békepalotában valóban ülésezik ez a népszövetség című nemzetközi társaság és a legújabb párisi távirat szerint nemcsak ülésezik, hanem foglalkozik is. A távirat első mondata így hangzik: "A népszövetség hadi albizottsága Viviani elnökletével ülést tartott, amelyen a jelenlegi világhelyzettel foglalkoztak (!) s megállapították a lefegyverzés problémájának nehézségeit." Kétségtelen, hogy a francia sovén militarizmus diszajfálásának, Viviani urnak s a vele ülésező többi urnaknak van némi érzékük a humorhoz. Tudniillik ők komoly arccal állapították meg a zöld asztal mellett a "lefegyverzés pro-

blémájának nehézségeit". Ők foglalkoznak és megállapítanak, mert ez a foglalkozásuk és a közvélemény egy részét érdeklik is az ők megállapításai. És Vivianiek nem is hazudtak, amikor a lefegyverzés problémájának nehézségeit megállapították. Hiszen ők legjobban tudják, hogy milyen nehéz e problémának komoly megoldása akkor, amikor a szépségnépszövetség korifensai sem skarnak egyáltalán leszerelni, csak foglalkoznak a leszereléssel illő napidij ellenében. A távirat utolsó mondata egyébként így szól: "Az albizottság a romboló fegyverek gyártásának és a fegyverszállításnak kérdésével is foglalkozott." Na ja, foglalkozott.

— A Talmud-Tóra tanfolyam hallgatói ma, szerdán délután két óraker jelenjenek meg az Eötvös-utcai iskola helyiségében.

— A "brillians-herceg". A brillians-herceg ma Páris legnépszerűbb zsidója. Hogyan jutott ehhez az elnevezéshez hogyan csinálta szédületes karrierjét, arról a most ideérkezett "Der Tog" című newyorki jiddis újság közöl hosszú cikket. A herceg — írja a "Tog" — főnöke a Leonard Rosenthal & Fils cégnek, amely egymaga forgalmazza egész Franciaország brillians árujának háromnegyed részét. Rosenthal az orosz Grosniból származik. Tizennyéves korában elhagyta a szülői házat, mert nem bírta nézni szülei nyomorúságos küzdelmét és egyedül Párisba utazott. A város gondokkal fogadta. Később az apa még két fiát küldte hozzá, mindössze ötven frank pénzzel a zsebukben. A három testvér nem tudta mihez kezdjen, a frankok napról-napra epedtek, amikor Leonard Rosenthal találkozott egy olasz barátjával, akinek szintén csak ez az ötven frank volt, de semmi pénze. Ez a barátja ajánlotta, hogy az ötvenből megmaradt frankokon vegyenek egy szekrényt a zsebvásáron, amelyen lehet keresni. A vétel megtörtént és még ugyanazon a nap tíz frankot kerestek a társaság a butor-darabon. Egyideig butorral kereskedtek és amikor öszegyült némi tőkájük, ricinusolajat, majd művészi tárgyakat vásárolgattak. Egy szép napon azonban egy darab brüsszeli csipkén minden keresetüket elveszítették. A csipke ugyanis, amit réginek és valódnak tartottak, közönséges nürnbergi hamisítvány volt. Rosenthal, a lecsúszott vállalkozó beállított a Rue de Pade 9. szám alatti brilliansüzstöszdére, egy füstös, nyugtalan emberekkel telt kávéházba. Itt zsidó szívek előtt könnyes szemekkel kiöntötte nagy bánatát. Egy ismerőse megbizta őt brilliansok vételével. A vétel sikerült. Rosenthal egyike lett a legmegbízhatóbb brillians-ügynököknek. Később saját üzleteket is kötött. Karrierje gyorsan a magasba lendült. Ma a legnagyobb egyike, aki azonban nem fordított háttat testvéreinek. Patrónusa a bírónek és örömmel karol fel minden igyekvő orosz-zsidó ifjút. Rosenthal brillianskarrierjéhez tartozik, hogy egyike a legjobb szakíróknak. Nemrégiben megjelent egy könyve — "A gyöngyök kertjében", — amely feltűntetést kellett mindennit, ahol brilliansok iránt érdeklődnek.

— Lenin halálán van. Moszkvából érkezett legújabb jelentés szerint Lenin halálán van. Klemperer professzor teljesen lemondott a nagybeteg életéről.

— Megölte a táviróvezeték. Désről jelentik: Tegnapi délután egy székér nekiment egy táviróvezetéknak és kildöntötte. Molnár László iskolaszója tizenkétéves Jerő fia felemelte a földreszakadt drótróvezetékét. Az erős áram azonnal megölte a szerencsétlen fiút. A rendőrség fogja megállapítani, hogy a gondatlanságért kit terhel felelősség.

— Családi háboruságból — bünygy. Ezzel a címmel egy rendőri hír jelent meg az Uj Kelet június 29-iki számában. A közlemény Veres Izabella feljelentését tartalmazza, melynek adatait a rendőrségen kaptuk. Dietrich Albert cukrász, aki ellen a följelentés történt, levelet írt hozzáuk, amelyben sorra cáfolja Veres Izabella állításait, amelyekért az ügyben szereplő Birizda József és felesége ellenfeljelentést tesznek a járásbírósnál Veres Izabella ellen.

— Titulescu a londoni művészklub bankettjén. Londonból jelentik: Titulescu a román kormány londoni követe a művészeti klub bankettjén beszédet tartott, amelyben hangsúlyozta annak fontosságát Romániára, hogy Anglia résztvevő a világháborúban. Kifejtette, hogy az agrarreform megoldotta Romániában a nagy szociális kérdést és az ország pénzügyi helyzete is napról-napra javul. A román állam mérlege mindinkább aktív lesz.

— Zsidó gyarmat Mexikóban. Chicagóból jelentik: Mexikó állam elnökének felhívására, hogy a keleti zsidóság minél nagyobb tömegben telepjen le Mexikó ezideig elhanyagolt területeire, nagy visszhangot keltett zsidó körökben. Chicagóban zsidó gyarmati társaság létesült, amely nemcsak a mexikói ügygel foglalkozik, hanem Illinois állam vezető köreivel is érintkezésbe lépett egy megfelelő charter megszerzése céljából. Geológusok és ipari szakemberek Chicagóból zsidó vezetői kíséretében Mexikóba utaznak az ottani helyzet tanulmányozására és a mexikói kormánnyal való megállapodás céljából. A bizottságot Schleimer amerikai szenátor, a mexikói alnök barátja fogja vezetni. Visszatérés után a társaság a Jointtal és az amerikai zsidó komitével érintkezésbe lép a gyarmati tervek pénzügyi megvalósítása céljából. Ugy hírlik, hogy Julius Rosenwald, az ismert amerikai zsidó milliós meleg érdeklődést tanusit az ügy iránt.

— Továbbtart az ir polgárháboru. Londonból jelentik: A dublini ersek közevitése nem járt sikerrel. A republikánusok és az unionisták között a harc tovább tart.

— Stere Constantint visszahívták a jasi egyetemre. Ismeretes, hogy Stere Constantint, a kiváló tudóst és politikus a háboruból tanusított pacifista, ellenfelei szerint németbarát, megatartása miatt diszkvalifikáltak, illetve társadalmi tojokt alá helyezték. A győzelem után feltört nemzeti lelkesedés hatása alatt Stere Constantint jasi egyetemi katedráját is elhagyni, a politikai életben pedig csak az utolsó évben juthatott megint vezető szerephez. Most azt az érdekes hírt közlik Jssiből, hogy az ottani egyetemi tanács egyhangu határozata alapján Cantacuzino tanár felkérte a kormányt, helyezze vissza katedrájára a kiváló tudóst. A tudományos világban érdeklődéssel várják, kinévesei e újra a liberális kormány egyetemi tanárrá Stere Constantint, akit a liberális sajtó állandóan bolszevistának mond. Stere kijelentette, hogy katedráját szívesen foglajja vissza, annál is inkább, mert radikális politikai felfogását a parasztpárt nem mindenben teszi magáévá.

— Csalással vádolt feljelentő. Érdemes feljelentés érkezett tegnap a kolozsvári rendőrséghez. A panaszos a büntetőtörvénykönyv 386. szakasza alapján csalás címén vádat emel Hirsch Jenő kereskedelmi ügynök ellen, aki a bírói végrehajtás alól úgy igyekezett kibujni, hogy elrejtette a lefoglalt ingóságokat. Külön érdekessége az ügynek, hogy Hirsch Jenő néhány héttel ezelőtti bűnvádi feljelentést tett a multimilliós Mayer Mayer ellen, aki őt állítólag négyezer leivel károsította meg oly módon, hogy a magyar kormány részére lekötött ötven vagyon benzint több romániai cégnek adta el és így Hirsch óriási közvetítési díjtól esett el. A feljelentőből most hirtelen vádolt lett. Erdélyi Simon Deák Ferenc-utcai kereskedő ugyanis feljelentést adott be Hirsch ellen, aki hónapokkal ezelőtti ötven ezer leit vett kölcsön tőle váltóra. A határidő lejártá után, amikor a kereskedő visszakövetelte a pénzt, Hirsch egyszerűen azt felelte, hogy nincs pénze. Perre került a sor és a bíróság ítéletben végrehajtás terhe alatt kötelezte az ügynököt, hogy adósságát záros határidőn belül fizesse meg. Ez a határidő is lejárt és Erdélyi most sem kapta vissza a pénzt. Újabb keresetet indított Hirsch ellen, mire a bíróság elrendelte Hirsch ingó vagyonának a lefoglalását. A feljelentő szerint azonban az ügynök kijátszotta a bírói határozatot és a holmiját idejekorán biztos helyre rejtette el, úgy hogy a végrehajtást nem lehetett megtartani. Az eljárás megindult.

— Egymilliórd lel a Zsidó Nemzeti Alap vagyona. Hagából táviratozások az Uj Keletnek: A Zsidó Nemzeti Alap központi irodája dr. Chaim Weizmann és Ussiskin által aláírt kiáltványt bocsát ki a világ összes zionistáihoz, hogy a Zsidó Nemzeti Alap fennállásának huszötödik jubileumát külön jubileumi gyűjtésekkel tegyék emlékeztetessé. A felhívásban különböző adatok vannak a Zsidó Nemzeti Alapról. Így többek között meg van említve, hogy a Nemzeti Alap megalapításának évében 1902-ben tizenkétezer font adomány gyűlt be a nemzeti alapra. 1920 évben százhatvan ezer font gyűjtöttek. Fennállásának ideje óta összesen kerékszámában egymillió font gyűlt be a Zsidó Nemzeti Alapra, mely összeg a román pénztérképben közel egymilliórd leit jelent.

— Gyanus halál a Nadasban. Wagner György debreceni születésű huszonhétéves mechanikus hűtőn este fürdőni ment a Stotter-fatelep mögött folyó Nadas-patakba. Vele volt két kollégája, Lukács Elemér és Spitzer József is, akik csakhamar elhagyták a vizet és öltözködni kezdtek. Csak később vették észre hogy barátjuk eltűnt. Jelentésükre dr. Ostasea Valér rendőrorvos kiszállt a helyszíre és felkutatta a vízbeültat. Hosszas keresés után a Szamos és a Nadas deltájánál találták meg Wagner holttestét, másfél kilométernyire a szerencsétlenség színelhelyétől. Ez a körülmény, bár a hullán külső erőszak nyomai nem voltak, gyanusá tette a halálesetet és dr. Ostasea ezért a holttest törvényszéki felboncolását rendelte el.

— A választási mártir sírfelirata Bukarestből írják: A választási hádjárat egyik áldozatának síremlékét leplezték le tegnap Radovanban. Az agitáció hevében március 4-ikén kormányparti kortések agyonlőtték Mihalache Beberichét, a parasztpárt egyik kitűnő vezetőjét, amikor képviselői program beszédét indult elmondani. A választási harc áldozatának a parasztpárt most díszes síremlékét állított, amelyre a következőket vésték: "A hős Mihalache Beberichének, akit gazul meggyilkoltak 1922 március 4-én bátorságáért, amelyel a polgári jogokat védelmezte. A hálás parasztpárt 1922. május." A síremlék leleplezésénél az összes caranista vezérek megjelentek és Lupu dr. mélyhatású emlékbeszédet mondott. Beberiche özvegyéről és öt kis gyermekéről a parasztpárt gondoskodik.

— Kié volt a kutya? Oh. H. Lítvák című karcolatunkban azt írtuk, hogy Gewürz Jekusiel beszteerei lakos vesztethutyája megmaria az öreg litván tudóst. Gewürz most egy hozzánk intézett levelében kijelenti, hogy az eb nem volt az övé, hanem az entradami mézáró, akit szintén Gewürz Jekusielnek hívnak.

— Nyári héber sajtófolym. A Tarbut-iskolák vezetősége a nyári szünet teriamára héber nyelvtanfolyamot rendez. Beiratkozás 5-én, szerdán délután négy óraker az Eötvös-utcai iskolaépületben. Tandij 80 lei, amelynek fele a beiratkozás alkalmával, fele pedig augusztus elején fizetendő.

— Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, kik felejtethetetlen felelősségem végtisztességgén résztvettek s akik mély gyászomban, nagy fájdalommal személyesen és sorakkal enyhíteni igyekeztek, fogadják ezután hálás köszönetemet.

Szászrégen, 1922 június 6.

Dr. Rosenfeld Salamon

— AZ UJ KELET OLVASÓIHOZ Téves címzések az utóbbi időben újságüzemünkben sok zavart okoztak. Hogy mindez a jövőben eikerülhető legyen, föl hívjuk az Uj Kelet olvasóit és barátait: minden a lap szétküldésére vonatkozó közlést, előfizetése megújítását, reklamációt, hirdetés közléseket küldjenek az Uj Kelet kiadóhivatala címére. Hírszoigélatra vonatkozó irások és sürgönyök, hozzászólások, cikkek, szerkesztői üzeneteket igénylő levélbeli kérdések az Uj Kelet szerkesztőségéhez intézendők.

társasá
ból ker
pár na
red. dül
naut se
hatlent
diploma
és ne
íróemb
sében
Marice
vannak
hogy
kenyér
álló bu
linde,
nak, le
című a
meg a
ősorto
reza
annál
igy ha
keres
Tel
fer, ab
ralia.
nem a
fascina
a köze
kor as
sággal
ma b
ságot
önmag
dök k
csoda,
a ném
zsidó
lősség
diplom
A
kotand
megm
s köny
sággal
pszich
fokozó
és a n
mert e
tárra
védeni
téták.
Ha
csinál
olyanf
amlye
ban ve
jük s
„Kyrie
kibont
„K
vezető
lődd n
nek m
zete e
Isten,
Ma
mertek
kialak
biroda
Speier
történe
ben a
gyülen
olvasó
feltartó
a nép
bonán
A
hét us
napig
gédia.
Vas
van. C
cából
hogy z
utcaib
az em
hogy
fölbere
Spány
a zsidó

Német diplomataválság egy zsidó regény miatt

Kyrie eleison

Az Uj Kelet tudósítójától

(*) Dr. Max Pfeiffer, a német közválság bécsi követe a centrupártból került díszes állásába, amely egy pár nappal ezelőtt vértanúul megrendült. Még a magyarként Rasthau sem gyűlölte olyan engesztelhetlenül a német reakció, mint ezt a diplomatát, holott Pfeiffer nem zsidó és nem is túlságosan liberális. De iróember és művészetének utkeresésében igazságos és tárgyilagos. A. Marino, akinek jó cselekdedései vannak a német politikában, azt írja, hogy Pfeiffer nem diplomáciai tevékenységének köszönheti külsőben való bukását és visszahívását Berlinbe, hanem iradalmi munkásságának, leginkább pedig „Kyrie eleison” című regényének, amely most jelent meg a német könyvpiacra. Ez az ösörtodox író nem magyarral szemben a nagy kavarodást, de a nál inkább a regény alcíme, amely így hangzik: „Regény zsidókról és keresztényekről a régi Speierben.”

Tehát zsidó regényt írt Max Pfeiffer, aki nem zsidó és nem is liberális. De nem a mai németekről és nem a mai zsidókról írta meg ezt a fascinálan érdekes könyvet, hanem a középkor németjeiről és a középkor zsidóiról. De annyi tárgyilagos sággal festi a germán önzést, a germán brutalitást és a germán barbárságot és annyi emberi részvétellel és emmagát ostorozó büntudattal a zsidók kegyetlen üldözését, hogy nem esoda, ha a szervezett reakció, amely a német nép nagy katasztrófáért a zsidó fajra akar áthárítani a felelősséget, árulónak bélyegzi meg a diplomata irót és a fejét követeli.

A néphőzsiasság védelmére alkotandó saigert törvények talán megmennek még a bécsi követet, de a könyve, amely szenvedélyes igazságossággal írta fel a germán népszéhet, aktuális marad ezután is és fokozott mértékben számíthat a zsidók és a nemzetiség haladók érdeklődésére, mert egészen bizonyos, hogy könyvtárakra tornyosuló íráskönyvek fogják védeni, vagy támadni a német esztétikát.

Ha már úgy van, hogy politikát csinálnak az irodalomból, azt talán olyanféle haszárulási pórt is, mint amilyen a Dreyfuss-pór Franciaországban volt, hát nem árthat, ha ismerjük a pór anyagát, úgy ahogy a „Kyrie eleison” egyszerű aktáiból kibontakozik.

„Kyrie eleison” nemcsak címe, de vezető és refrénszerűen megismétlődő motívuma is a regénynek, amelynek majdnem minden drámai helyzete ezzel a felkiáltással végződik: Isten, könyörülj!

Max Pfeiffer korrajzszertűen ismereti a tizennegyedik században kialakult városi életet a német birodalomban. A regény színhelye Speier és ideje: 1349. Csak hét nap történetét írja meg a szerző, de ebben a hét napban évszázadok összegyűlemlett nyomorúsága tárul fel az olvasó előtt. Meglátjuk benne, milyen feltartóztatatlan erővel hőmpolyog a nép vérszomja, gyűlölete és babonán nevelt utálat a gettó felé.

A könyv hét részre tagozódik, a hét napjai szerint. Vasárnapról vasárnapig játszódik le az irtóztató tragédia.

Vasárnap. A városban nyugalom van. Csak egy ember vándorog utcából utcába. Süvege és öve elárulja, hogy zsidó. Bz-bedől a gettó szűk utcaiba, megáll a házak előtt, hívja az embereket és elbeszéli nekik, hogy köröskörül pestis dühöng és főbbérelt lázítóok Franciaországban, Spanyolországban és Olaszországban a zsidók ellen uszítják a népet. A

zsidók megmérgezték a kutakat és etől van az epidémia. Elmondhatatlan, hogy mit szenvednek a zsidók Strassburban, Barcelonában, Livornóban és Széjében is.

Hétfő. Nagy néptömeg áll a speieri püspök rezidenciája előtt. Zsidó deputáció járul a főisp elé és könyörületet meg védelmet kér. A püspök kegyesen fogadja a szerencsétleneket és felolvassa előttük a pápa manifestumát, amelyben Krisztus helytartója felszólítja a keresztény világot, hogy vissen véget a zsidók üldözésének, amely a keresztény szellemet megszennyezi. Aztán kiadja a parancsot, hogy a pápa dekretumát hirdessék meg a templomokban.

Kedd. A mezítlábas szerzések meghirdetik a pápa manifestumát, a papok pedig emberzsarotatet prédikálnak. A kórcsmákban csak erről beszélgetnek. Az utcák zajosak és vidámak. Álarcos fiúk hancuroznak a házak előtt. Közben pedig tömegeket gyűjt maga köré egy Nikolaus nevű züllött iparoslegény és pogromra látik.

Szerda. A város tanácsa hirt vesz a nyugtalanságról. Összeül és tanácskozik. Nagy zajjal beszélnek a tanácsos urak. Ki a zsidók mellett, ki ellenük. Ide is bekérzkedik a zsidó küldöttség, hogy védelmet kérjen, hivatkozván a császári pátenásra, amely számukra immunitást biztosított. A tanács felszólítja a város népességét, hogy a zsidókat, akiket védelmébe vett, ne üldözze és ne bántsa. A küldöttség távozik. Az egyik tanácsos utána néz és felsóhajt: szegény zsidó emberek! Egy részünk az életükre tör a hitük miatt, másik részünk a pénzük miatt, a harmadik rész azért, hogy lerázza magáról az adósságait.

Csütörtök. A zsidók lázítás miatt paraszt tesznek Nikolaus ellen. A

legény követeli, hogy eskessék meg a zsidókat, még pedig abban a megáláó formában, amelyet valamely régi törvény állapított meg a zsidók számára. A zsidók tiltakoznak és diadalmaskodnak is. Meggöngyölöknek, hogy a maguk ritusa szerint mondják el az esküt. Nikolaus ez alapon megbírságotlítja. Dühöngő asszonyok a székház elé vonulnak és fenyegetőzve sz ítélet visszavonását követelik. Az asszonyok imádták a csavargót.

Péntek. A veszedelem elháríthatlan. Nikolaus a zsidó temetőbe viszi a sötredéket, felont egy sirt és kivessz belőle egy fiatal leányt, akit nlig pár nap előtt temettek el. A holttestet meggyalázza. Ezután égő esővát dob a halottas házra. Kyrie eleison.

Szombat. A pogrom vadul dul a gettóban. A tömeg gyilkol, rabol, gyufogot és asszonyokat és leánygyermekeket gyaláz meg. A szorongatotak, mint az ördütek, utcából-utcába rohannak. Haláljajok sarnak a gettóban. Végre megjönnek a német rend vítései. Ó, hát mégis csak megjött a segítség! A férfiak, asszonyok remélni kezdnek és a rendvitések belegésszólnak a férfiakba és nyergükbe felfrúntják az asszonyokat. Minden asszony köött Eszter volt a legszebb. Ezt is elrabolta egy rendi víté. Lelépte arcáról a fátyolt és magmentette. Aztán viharosbeszen a rendháza vitte. A udvarok állt a rendfőnök. Sápadt arecal néni az asszonyrablót, kikergeti a moosorból, a földre roskad, letérdel és felkiált: Isten, könyörülj!

Ime: ez a könyv tartalma, amely úgy lehet, kulturháborút idéz fel a junkerek hanyatló Eldorádójában és követi szétbőli sodor ki egy diplomatát, csak azért, mert nem tartotta véka alatt a német bünököt.

A kurzus már szabadelvű

Bethlen-Fregoli átnyergelt

Az Uj Kelet budapesti tudósítójától.

Budapest, június 24. Bethlen István gróf, a nagy átváltozó művész, újabb merész akrobatsmutatványokkal szórakoztatja az elámult magyar közönséget. Hónapokon keresztül a „Kurzus” novu gebét lovagolta kitarítón a Tomcsányi P. V. mozi-olopator és Hegyeshalmi Lejos (aki mindig csak a má-val törődött, nem pedig a Máv-val) mint bevált bohócok vigan ugrándoztak körülötté csörgősaphás jogrendükkel. A műlovar azután szemképrázató produkciókba kezdett. A már ismert cirkuszi repőpé szerint először a felső kabátját vetette le, amelynek ptykés gombjait különböző Szabók (nagyatádiak, sokorópátkaiak, budapestiek) varták föl; utána egy másik kabátot kapcsolott le, amelynek díszes szabása a la Gömbös — a dícsó „fehér” — utalomra, szabadkőműves-páholy — felvirárlásra, tömeges mozi- és trafikjog elkobzására emlékeztet; következett egy piké-mellény, amely alatt dobogó szízyvel a zsidókra pikkelt, végül — a reakció utolsó szemérmes nadrágját is lefejtén magáról — rózsaszínű, testhezálló szokóttrikóban jelent meg előttünk. S hogy minél nagyobb legyen a hatás, ezt a

szót himeztette rá: — no nem épen a szíve tájékán, inkább az ellenpóluson s alább valamivel — „Liberalizmus”.

Eiképedünk? Bethlen István gróf, a Liberalizmus neví paripára átnyergelt ügyes Fregoli, el akarja hitetni velünk, hogy ő olyan szabadelvű, mint a ma született bárány, noha sokan élnek itt a gyanupörrel, hogy a liberalizmusa inkább a tegnapi született ballerina ártatlansággal tart szoros rokonságot. Hogy Rakovszky István, az új belügyminiszter, fia annak Rakovszky István számvevőszéki elnöknek, aki a szabadkőműves nagypáholy dícsőmlékezetű nagymestere, hogy Walkó Lajos, az új kereskedelmi miniszter, veje annak a Weisz Fülöpnek, aki a Pesti Kereskedelmi Bank orrára jutva, sietett magtagadni édesapja hitét, hogy Daruváry Géza, az új igazságügyminiszter mint a néhai bécsi kabinetiroda főnöke liberális szellemben dolgozott: mindezt tudjuk. De vajjon Rakovszky, Daruváry és Walkó szabadelvűsége elegendő lesz-e Gömbös-Zsilinszky-Héjj-féle reakció megfékezésére, vajjon megváltozik-e a rendszer, a szellem, az intézményekbe belemart

gyűlölködés, az utszói antiszemitizmus, amelynek oszloptartói ott ülnek Bethlen háta mögött. Post (quitem sedet atra cura.

Az új miniszterek szép szavakban jogrendet, konszolidációt, kulturát, szabad versenyt és minden földi jót hangoztatnak. El is hianók amit ígrnek, ha épen az a kis szépséghiba nem lenne, hogy a liberalizmus paradicsomába Gömbösök és Wolffék kettős sorfala közt vezet az út. A „fajvédelemben” bntatott „Lumpenantiszemitizmus”, a munkás zsidókézre tehetőtlennül irigy sötredékagitátorok heccelődése még mindig főnően hallatszik és a botorkáló, csapdák közt vergődő kormánypolitika vagy nem tud, vagy nem akar végezni a magyar tisztesség és a műveltség ki-pellengerezőivel. A liberális demokrata magyar közvélemény az új miniszterekről még nem alkotta meg a maga véleményét. Vár vele. Azt várja, hogy a belügyminiszter himéletlenül vonja feleletre azokat a közigazgatási közegeket, akik az elmúlt borzalmas időkben a zsidóüldözés, zsidóverés, zsidónyomortás terén szereztek gyorsan hervadó kurzusérdemeket; hogy csapja el azokat a köztisztviselőket méltatlan elemeket, akik zsidókat utasítottak ki a falvakból, akik zsidóknak nem adtak lakhatási vagy iparengedélyt, akik erger-bargert, zircene-zakocnet kurjongattak, miközben a „felelősöknek” gummitóttal és kézi-gránáttal csináltak kurzus-jogrendet az utcán, a magánházakban, az erdőekben... A szegyeletlen multnak ezeket a rablólovagjait méltó helyükön óhajttja látni Magyarország polgársága és munkássága.

A kereskedelemi miniszterre az a nemes feladat vár, hogy megtorolja és jóvátegye azt a rengeteg igazságtalanságot, amely zsidó kereskedőket és iparosokat ért, hogy a kivitelei engedélyek rendszerét az egészséges szabadversenyre helyettesítse, hogy a vasutól és postától kivágott ártatlan zsidó tisztviselők ügyeit revidálattja és egyszerűsítsenkorra kiirtja a Hegyeshalmiféle műkedvelő éra alatt oly nagyra nőtt antiszemitizmust. Daruváry igazságügyminiszter akkor fogja bebizonyítani liberális hírnevét, ha elődjének „igazságszolgáltatását” fenekestől felborítja és minden tisztességes ember örömeire lecsatolja és bírsá elő állítja mindazokat, akik embert, főleg zsidó embert öltek és fosztogattak s ha a magántulajdon oltvát sértetlenül föntartva, hártalanítja a sok tönkretett zsidó egzisztenciát, a rek-virálók és egyoldaluan kommunizálók áldozatait.

Daruváry, Rakovszky, Walkó lehetnek ilyen derék férfiak, még sem lesz tőlük a liberális polgárság elragadtatva, ha kormányzatuk csupán a jövőendő „kilengéseket” kívánja megakadályozni, de az 1919—20—21. években elkövetett bűncselekmények következményeinek szabad utat enged. A művelt nemzetek színvonalára törekvő magyar társadalom küzdeni fog minden olyan rendszer ellen, amelynek Gömbösök mágnésvasa az irányjelzője és a konszolidáció ellenségeinek tekint mindenkít, aki türi, hogy zsidóhítt polgárok bármiben is hátrányt, kárt szenvedjenek, csak azért, mert zsidók.

A megfejelt Bethlen-kormányval szemben a liberális demokrata polgárság és a szociáldemokrácia a legelősebb bizalmatlanság állásponjtjára helyezkedett. A tehetséges Fregoli-politikus mögött olyan párt sorakozik, amelynek jó kétharmadát a kurzus alantoss szelleme telíti. Gömbös lesben áll az ébredőkkel, de a másik tábor napról-napra erősödik és — ha nehéz küzdelmek árán is, — de meghozza a magyar műveltség és szabadság új hajnalát.

A Zsidó Nemzeti Alap országunk földjét akarja népünk köztulajdonába visszavásárolni, (akie a föld, azé az ország) a Keren Hajjeszód a fejlett európai állami élet alapjait akarja lerakni e visszaváltott földön, a Tarbut-Kulturalap pedig a sivatagvándorlás nevelési alapj

Milliósz légyppapír

kapható

Erdélyi és Kovács

papír, rövid, galanterie és nürnbergi áruk nagykereskedésében.

Cluj-Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 37.

FAVORIT csokoládé gyártmányai minden háztartásban nélkülözhetetlen!

Cluj, C. Victoriei 99. Telefon 2—71. 1971

KÖZGAZDASÁG

Juniusi index-számok

Estek az árak a kontingentálás és mazimálás miatt

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Ex alkalommal néhány napos késéssel jelentek meg a juniusi index-számok, amelyek a különböző fogyasztási cikkek árának állását tüntetik fel június huszadikán. Az index számok az ez évben eddig tapasztalt általános áremelkedéssel szemben most nem kisfokú árhanatlást tüntetnek fel, aminek jelentőségét azonban nem kell túlbecsülni. Az olcsóbbodás oka az előrehaladt aratáselőtti időszak és legfőképpen a kényszerűen megállapított maximális árak. Az alábbi táblázat az 1916 augusztus csejji árakhoz viszonyítva tünteti fel a romániai árakat május huszadikán és június huszadikán. Az első sor számai a következőket jelenti: Az a cukormennyiség, amely 1916 augusztus elsején 100 leibe került, 1922 május huszadikán 1870 és 1922 június huszadikán 1830 leibe került s. b.

Áru, amely 1916 aug. 1-én 100 leibe került	1922 máj. 20-án	1922 június 20-án
Élelmiszerek		
Cukor	1870	1830
Rizs	3330	4000
Kávé	2660	2660
Tea	1160	1300
Bab	1750	1500
Tengeri	2700	2700
Buzsíz	1625	1625
Borgonya	1000	1000
Só	2000	2000
Zsemle	2000	2000
Kenyér	1500	1500
Hús	2000	1250
Tej	1250	1250
Vaj	2770	1730
Zsir	2000	2250
Bor	1500	1500
Turó	1715	1140
Szesz	1250	1300
Átlag	1913	1746

Ruházati cikkek	1913	1746
Rend ruha	2500	3125
Felöltő	1700	1700
Ing	2800	2800
Cipő	2250	2250
Harisnya	2000	2000
Kalap	2500	2080
Gyapottonál	3250	3250
Átlag	2595	2634

Különféle	1700	1530
Szappan	1700	1530
Pohár	1500	1500
Tűzifa	950	950
Épületha	1030	1100
Petróleum	2500	2500
Berzsin	1200	1200
Bőr	610	700
Talpbor	530	570
Papiros	1850	1850
Átlag	1277	1283

Általános átlag 1919 1886

A fenti számokból a következőket állapíthatjuk meg. A legjelentősebben a hús ára esett a kormány által elrendelt kontingentálás és ármazimálás következtében. Jelentős áresést mutat a vaj és a turó is. Ezzel szemben a ruházati cikkekben általános áremelkedés tapasztalható nem is kismértékben.

A külföldi index-számok a következőképpen alakultak: Anglia májusban 170 az áprilisi 167-tel szemben, tehát gyöngye áremelkedés. Egyesült-Államok áprilisban 134 a márciusi 132 vel szemben, Németországban áprilisban 6572, márciusban 3965, Ausztriában az általános index száma májusban 35480. Az összehasonlítás alapján tehát megállapítható, hogy míg az Egyesült-Államokban a háborúelőtti árakhoz viszonyítva, ma az árak a háborúelőtti értékek háromszorosa emelkedtek, Romániában az élet tizenennyolcszor drágább, mint a háború előtt, Németországban hatvanöt-ször és Ausztriában háromszázötven-négyszer drágább fizeti meg a lakosság kényszerűen megállapított árakat, mint a háború előtt fizette.

Belföld

(x) Stinnes a román petróleum-vidékeken. Bukarestből táviratozzák: A „Lupta” közli, hogy Stinnes Hugó közlebről meglátogatja a román petróleumtermelő vidékeket, amelyekre vonatkozólag nagyszabású tervei vannak.

(x) Kereskedők nagygyűlése a külföldi tartozások ügyében. Bukarestből jelentik: A fővárosi kereskedők tegnap nagygyűlést tartottak, amelyen a kereskedők külföldi adósságairól és a kereskedelem szabadsága érdekében hangzóttak el felszólalások. Az elfogadott határozati javaslat követeli a Banca Nationala bevonását a külföldi adósságok rendezésébe, továbbá a spekulációról szóló törvény és a maximális árak hatályon kívül helyezését.

(x) Befejtették a tárgyalásokat az angol konzorciummal. Bukaresti távirat szerint a kincstári bonck konzolidációjáról szóló tárgyalások az angol kiküldöttek és a pénzügyminiszter között befejeződtek. Az angolok ma hazautaztak és a konzorcium elé terjesztik a megállapodás pontjait.

(x) A papirelosztás és papíráruk új rendje. Bukarestből írják: A papíráruk megállapítására és a papirelosztás új rendjének kidolgozására kiküldött ankét tegnap a következő határozatokhoz hozta: 1. A hatóságok és a sajtóorgániumok részére szükséges (rotációs és fűző) nem drágul három hónapig, azaz 1922 október elsejéig. A többi papírosnak a gyárak tetszés szerint rendelkeznek. 2. Az állam köteles a szállítást napjától számított 60 napon belül a vételárát kifizetni. Az iparügyi minisztérium köteles a gyárak részére 90 vagon nyersanyagot hirteleni maximális áron. Ha a maximális árakat közben felemelnék, a papírárukat is revidálni fogják. A cellulozgyárak termékei részére a minisztérium öt százalékos áremelést engedélyezett.

(x) A cseh korona hivatalos árfolyama a CFR-nél. Bukaresti távirat szerint a CFR vezérigazgatósága a cseh korona árfolyamát 3 lei 10 bani-ban állapította meg a CFR. vonalaira szóló menetjegyváltások számára.

(x) Pótadó a forgalmi adó után. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium elrendelte, hogy azok a kereskedők, akiknek forgalma az 1921. évben az 500 000 leit meghaladta, eladással: ikró adóvallomást kötelesek adni. Az illetékes adóhivatalnál benyújtandó vallomásban az árneladások havi összegét, az üzlethelyiség hárát, továbbá társasüzletéknél az üzleti tőkét, végül a tiszta jövedelmet kell kitüntetni. A pótlólag kirovandó forgalmi adó kulcsai a következők: Az első 500 ezer lei adómentes, a második 500 ezer lei után két ezreléket, a második millió után három, a harmadik millió után négy, a negyedik millió után öt, a negyemilliót meghaladó rész után hat ezrelék adót kell fizetni. Erdélyi szakkörökben az a vélemény, hogy a pénzügyminiszter e rendeletét ha Erdélyre is vonatkoztatni fogják, minden törvényes alapot nélkülöz. A pótrendelkezés csakis Beszarábiára és a regátra vonatkozhatik, ahol azt az adónemet már 1860-ban behozták és rendeletükkel megerősítették. A pénzügyi rendelkezés annál kevésbé vonatkozhatik Erdélyre, mivel a III. osztályú kereseti adó amugy is érvényben van s az adózók ezúttal fizetnek 35 százalékos általános jövedelmi pótdadót s ezenfelül 100 százalékos hadipótdadót.

(x) A részvénytársaságok új adózási rendszere. A pénzügyminisztérium legújabb rendelete értelmében a kolozsvári pénzügyi vezérigazgatóság az alábbi adózási táblázatot küldte meg végrehajtás céljából a pénzügyigazgatóságoknak:

1. A kizárólag ipari jelleggel bíró részvénytársaságoktól a részvények osztalékai után járó G. ódularis adó (szelvényadó) a tizenháromszázalékos adókulcs alkalmazásával állapítandó meg, fenttartván a többi társulatok részére a tizenöt százalékos adókulcsot.
2. A felügyelőbizottság tantiémjei és egyéb javadalmazásai után a tizen-

öt százalékos G. ódularis adó fizetendő. 3. Napibiztosoknak kifizetett jelenléti díjak hatszázalékos F. ódularis adó alá esnek az egész fizetés nyersösszege után, nem lévén semmiféle levonásnak helye létminimum címén.

4. Az igazgatótanácsnak az üzleti nyereségből kifizetett tantiémok és egyéb javadalmazások tizenöt százalékos G. ódularis adó alá esnek, kivéve a vezérigazgatóknak és a tisztviselőknek fizetett tantiémokat és jutalmakat, amelyek után csak a hatszázalékos F. ódularis adó fizetendő, amelyekből létminimum címén semmi sem vonható le.

5. Az igazgatótanács és a felügyelőbizottság tagjainak az üzleti nyereségből kijáró tantiémok, jutalmak és javadalmazások a jövőben nem adóztatnak meg.

6. Az idegen részvények osztalékai, amennyiben ezek az illetékes részvénytársaságoknál megadóztattak, a kereseti adó alapján szolgáló üzleti jövedelemből levonandók.

7. A lombardirozott értékpapiroknál, amennyiben azoknak a részvényadója (G. ódula) már befizetett, ezt az adót a kölcsönadók leszámitathatják a kölcsönvevők javára a kétszeres megadóztatás elkerülése végett, amely adó visszatérítése, illetőleg leszámitása kérhető, de csak abban az esetben, ha be van igazolva a részvényadó befizetése. Kedvezményben nem részesülhetnek az adómentes értékpapírok, amennyiben ezek fel vannak mentve a részvényadó alól.

Külföld

(x) Közvetlen telefon Kassa-Kolozsvár között. Kassáról jelentik: A román kormány a közvetlen telefonösszeköttetés ügyében megkezdett tárgyalások befejeződtek. A közeljövőben megüjtik a Kassa-Kolozsvár közvetlen telefonösszeköttetést, ami kétségtelenül nagyban hozzájárul a két ország kereskedelmi forgalmának meggyorsításához.

(x) A Hazai Bank malmi közös gabonavállalatot létesítettek. Budapestből írják: Legutóbb a Hazai Bank égisze alá tartozó vidéki nagymalmok Farina Rt. cég alatt közös számlára gabonavasárló és exportáló részvénytársaságot létesítettek. Az új cég első sorban a Magyar Élelmiszerezsztellóval veszi fel a versenyt, amelynek egyébként ugyanazok a Hazai Bank által létesített Frigor hűtőház és élelmiszerkereskedelmi vállalat is erős konkurenciát jelent. A Frigor hűtőháza 6 szel már átadható lesz a forgalomnak és hater négyeszőgöl területen épül.

(x) A Fabank Rt. nem fizet osztalékot. Budapestből írják: A Fabank igazgató-ága most publikálta mérlegét, amely másfélmillió nyereséggel zárul. Ennek ellenére a bank nem fizet osztalékot és a nyereséget új számlára viszi át. A Fabank kurusa jelenleg névverték alatt 165 körül mozog. A bankot az Angel-Magyar Bank patronizálja.

SPORT

Labdarugás

Elhalasztották a kolozsvári szövetség tisztújító közgyűlését. Az FSSR kolozsvári kerületi bizottsága július 2-ára hívta össze tisztújító közgyűlést, amelyre a kerülethez tartozó, de különösen a kolozsvári sportegyesületek már hosszú hetek óta lázas buzgalommal készülődtek. A sok mulasztást, kényelemszeretéstől eredő késéssel megint elhalasztották, amely a kolozsvári kerületben lehetetlenül tette az egyetemes sportélet kialakulását, mind a vasárnapi közgyűlés lett volna hivatalos megszűntetni. Az egyesületek delegátusi választási blokkba akartak tömörülni. A blokk listájáról már elmondunk véleményünket. Ezúttal csak azt a könnyelmű nembánomságot említhetjük fel, amelyel a kolozsvári kerülethez tartozó egyesületek a közgyűlés iránt viselkedtek. A 22-25 sportegyesület közül összesen öt képviseltette magát a július 2-ára összehívott közgyűlésen, amely így nem volt határozatképes. A közgyűlés új terminusát július 8-án este hét órára tűzte ki a szövetség vezetősége. Ha a kolozsvári egyesületek nem tartják szükségesnek, hogy saját soruk, jövő életük kialakulását irányítsák, úgy nincs joguk hirtelen kampányt szervezni a szövetség és annak vezetői ellen, amint azt a múltban tettek.

Biróvizsga Brassóban. A brassói szövetség július 9-én bíróvizsgát rendez, amelynek megtartására Konc Rndolf és Nagy Lajos kolozsvári szövetségi bírót kérte fel a brassói Comitetul Regional.

Uj szövetségi kapitány és válogatóbizottság Kolozsvárt. A kolozsvári Comitetul Regional dr. Morar Teofil lemondása folytán a közgyűlés megtartásáig Molnár Lajos szövetségi bírót bízta meg a szövetségi kapitányi teendők ellátásával. Az új szövetségi kapitány mellé — régi MLSz mintára, amelynek avatósága és elismeretlen-sége közmert — válogatóbizottságot is szerveznek.

A Törökvs lett Nagyvárad bajnoka. Annak a heves és klubfanatizmusú futóit sportbaronak, amely a nagyváradai kerületben a bajnokság körül elmérgesedett, hosszú tárgyalások után a kolozsvári Comitetul Regional vetett véget. Legutóbbi ülésén megállapította a kolozsvári kerületi bizottság, hogy a Törökvs jóhiszeműen

szerepeltette — a formások lényegesen előírása szerint — igazolható (?) játékosait, miért is nem büntethető. A nagyváradai kerületi szervek határozatának megváltoztatásával tehát visszavonta a Törökvsnek a levonásba hozott 4 pontot. A határozat alapján a népszerű munkáscsapat a nagyváradai kerület bajnoka lett és egyévi teljes munkájának jól megérdemelt jutalmát nyerte el.

CFR—Aesculap—Univers. komb. 0:0. A temesvári Unirea a kellő gondosság elmulasztása folytán nem jött el Kolozsvárra és így a CFR csak gyenge programot tudott az utolsó pillanatban összeállítani. A vasutas csapat Harmati nélkül, de Deák Fífi-vel megerősödve játszott és az első félidőben — különösen a Végh Gyula, Szücs baloldal — igen szép összjátékot produkált, de a Deák egyéni kísérleteit befejező lövéseket a nagy szerencsével védő Szilágyi kapus biztosan fogja. A 35. percben Szücs ivelt labdája a hálóba repül, a gól megitélése után azonban a kombinált csapat protestálása és a határbíró véleményének meghallgatásával az egyébként kielégítően bíraskodó Moldován Miklós bíró nullifikálta az eredményt. Indok: a gól előtt egyik CFR játékos nemszándékosan vett, amelyet a bíró épen azért nem is büntetett. A második félidőben a játék ellapozódott. A CFR gólhelyezeteit balszerencse miatt nem tudta kihasználni. Megelőzőleg a KKASE II.—CFR II. barátságos rugdalkozása 3:3 (3:0) eredménnyel végződött. A sportszerűtlenül viselkedő KKASE játékosok ellen az egyesület saját fegyelmi bizottsága fog eljárni. Hogy a CFR szabálysértést elkövető játékosaival mi történik, a jövő titka.

Triálmérkőzés. Holnap, csütörtökön délután 6 órakor triálmérkőzést tartanak a kolozsvári sporttelepen. A július 12-én Kolozsvárt megtartandó Csarnovic elleni válogatott mérkőzésnek ez lesz az első triálja.

Külföldi sportszemle

Jugoszlávia—Csehszlovákia válogatott 4:3 (3:1). A június 29-én Zágrábban megtartott válogatott mérkőzésen a Sparta és Slavia — tehát a legjobb — játékosokat nélkülöző csehszlovák csapat nagy meglepetésre vereséget szenvedett a jugoszlávoktól, akik lényegesen erősebb összeállításban szerepeltek, mint Belgrádban Románia ellen. Valószínű, hogy ez a nem remélt vereség késztette a csehszlovák csapat vezetését arra, hogy a Temesvárt tervezett romániai válogatott elleni mérkőzését lemondja.

SZINHÁ

MA
M
a ma

A magy vonultatja legkiválóbb sorozatát. Sá Gózon-pár szoros Gizi klasszikus sége, Márk a kolozsvári venéves as fel. Az ut fáradsága zött játéka zicció, sem tudta eltúr zoló erőt, vésetének még mind pesti Nem megőriző ség varáz színészek kedtek ba gyel, Olál különösen művészetű lelkesedés replé Má

Osvát nap este irodalmi mutatja közönség emeleti könnyed tehetsége bölelke kát tudor és nagyo végig ző gyen. " drámai n niatírnek ról" adó gasló dal közönség az íról.

Szerda: M
Emi
eme
hely
Csütörtök:
Em
eme
hely
Péntek: F
Mál
föld
lyer
Szombat:
Kö
Me
Uj
bác
Szombat:
szá
egy
pre
ren
Vasárnap:
Lil
Mé
Vasárnap:
Gé
gy
sz
ren

A műsor meg
P. Má példátlan minden Vanna asszony Folt ama
Kaba érdeklőd amikor keretében Gyula. A gában c lenni egy nagyobb egész tö tatni.

Bel- és külföldi

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetéseket egyszerű közlési díja szavanként 1 lel. Vastagabb betűvel szedett szavak 2 lel. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 10 lel. Teljes hirdetésre semmiféle felvágást nem duk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbítatnak. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 lel 60 bani bétlegköltés fizetendő.

Fűszer és festék szakmában jártas, magyar és román nyelvet perfektil beszélő izr. kereskedő segéd megfelelő alkalmazást keres. Vidékre is elmenne. Szíves megkereséseket Bucuresti jellegre a kiadóhivatalba kérek. 4145-1

6000 hl. egyszer használt szilvaskád kedvező árban eladó. Megtekinthető: Gyümölcsésesen (Szilágymegye). Értkezni lehet a Margittai Mezőgazdasági ipari és kereskedelmi rt.-nál Margittán. 4143-1

Fajkanca, öt éves, olcsón eladó. Megtekinthető Honvéd-utca 47. délután 2-3 közt.

Eladó: Német, magyar, osztrák szabadalmazott aktuális találmányok Bözödújfaluban, Gáspár Albertnál up. Erdőszentgyörgy. 4142-1

Üzletberendezés, vasrácsos, üveges ajtó, egy nagy belga tükrös eladó, Forduló-u. 5. Mandel.

Ügyes ékszerjavító munkást, ki új munkákban is jártas, keresek azonnali betépesre. Ungár Sándor, ékszerész, Máramarosziget. 4122-1

Legelőnyösebb feltételek mellett a leggyorsabban, bel- és külföldre áttalálásokat a Banca Generala a Taril Románesti, Cluj, Piata Unirii 11. eszközöl. Idegen pénzeket vesz és elad. Telefonszám 110. 4124-1

Bocskor, mesétalp, felsőbőr és szilgyantóbiank állandóan nagy készlet kicsinyben és nagyban. Legolcsóbb árak mellett. Vidéki megrendeléseket kis postacsomagokban is eszközöl. Jelenlegi talp és bocskor ára 65-70 lel. Vagontételnél 5 százalékos kedvezmény.

SÁMSON-BÖRGYÁR

Gyufagyár-utca 1. Gyorsáru raktárral szemben. Telefon: Gyár 2-86. lakás 3-87. szám.

Engros. Olcsó bevásárlási forrásrövid, bazár, galanterie cikkekben. Feiner Testvérek, Cluj, Unió-u. 11. Bent az udvarban. 1303

Cukorkás üvegek érkeztek

Luszig és Nussbacher cukorka és csokoládé raktárába. Cal. Regele Ferdinand 31.

Szarut, szaruhegyet, aggancsot, husólat és csontot, valamint mindennemű timárhulladékot legmagasabb napi árban vásárol. Szaru- és csontárugyár Rt. Cluj 1310

KÖZPONTI HÖLGYFOURÁSZ ÉS MANIKÜRSZALON

Cal. Reg. Ferd. 13. (udvarban) Hajfestés, hajmunka, fejmosás, ondolás, fésülés legmodernebb, legjobb kivitelben. Hajat veszek! PÉTERFI JULISKA 1360

Telefon 81. Telefon 81.

LÁDAGYÁR

Mindennemű ládákat és fadóbozokat összeszegett és szétszedett részeken megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbban napliron.

Sajovics és Lebovits

fakereskedés és ládagyár Strada Cernanil (Kajántói-u.) 1. szám.

Mérlegképes könyvelő

aki egyuttal román, német, magyar levelező, továbbá gépirónó

gépirónó

aki e három nyelvet bírja, azonnali belépésre kerestetik. Igényt és életrajzi adatokat tartalmazó ajánlatokat e lap kiadóhivatala továbbít. 4121-1

Ceres

a legfinomabb növényvaj nagyban megrendelhető az aussigi 3938-1

Schicht György

részvénytársaság cluji (kolozsvári) bizományi raktárából

Boskovitz Lajos

kereskedelmi ügynőségénél Kolozsvárott, Calea Regele Ferdinand (Wesselényi Miklós-utca) 21. Távbeszélő száma 459.

Kupferstein M. uri szabótermében

elegáns öltöngök és felöltők készülnek jutányos árak mellett. Francia divatlapok. Finom angol kelmék állandóan raktáron.

Cluj, Unió-utca 18. szám.

Temesvári Műmalom Rt.

Moara Mare Timisoreana S. p. A.

Timisoara—Temesvár

Napi örlőképesség 32 vagon

Nagyrománia legnagyobb és legmodernebbül berendezett malma!

Cégtáblákat

legolcsóbban készít 1316

JAKAB

Starda Regala 12a. (volt Majális-u.)

Szalámit posztán utánvétel mellett pontosan szállít 1344 Winbler Mór & Co szalámigyára Cluj, Piata Mihail Viteazul (Széchenyi-tér 39. Telefon 12-90. Árjegyzék és a kézikönyv kivanatra ingyen.

Utazó bőrönd és táskák legjobb minőségben kapható. Farmati bőröndösnél Cluj, Str. Memorandului (Unió-u.) 16.

Ütveleket 48 óra alatt láttatkoz. Felvez hirdetésüket és fényreklámhirdetésüket. Podításokat elvégez „RECLAMA”, Piata Unirei 4. I. emelet. 2917-1

„Kálnai“ Malomkögyár Targu-Mures—Marosvásárhely Gyárt legnagyobb teljesítményű, egy buza, mint tengeri örlésre alkalmas, francia rendszerű, rakott malomkövet. Minőségért garáncálók! 1367

בארטיק אמעריקאן ליניע

גענעראל פערמערמאנן פיר רומעניען. גענעראל רעפרעזענטאנט מאריטין גוטוואך הויפטקאנטור: בוקארעסט, קאלעא וואקארעסט נומ 60. סוקר סאלא: בוקארעסט, קאלעא גרוויצע נומ 141 (האטעל קארנא) טעלעגראממארעסט: בארטיק ליניע, בוקארעסט. אויך פיליאלען אין גאנץ רומעניען.

עס ווירד דיע אללעמיניע איינפערקומפיק דארוף געלענקט, או אלע אמעריקאן אויך קאנאדא רייזערען וואס וויללען צייטן גען, מוהע ערשטארען אויך ויך נישט לאנג אויך דער רייזע פלאנען, זאלען ויך נור צו אוינער קאנטור ווערען. אוינערע טראנספארטען פון בוקארעסט ביו צום פארט „אניני” געהן אויך יעדעס אומשטייגען נור דריי טאגע פער באון אויך ווערען פון פערלעסליכען ערפארענע בעלישערען געפירט. מאן דאס נור איינע איינציגע פאלטשע גרענצע צו פאסערען פאר וועלכע דאס ווייט קאסטעט נור לע 100. זעהר נישט בעהארלונג אויסגעצייכעטע קאסט אויך קווארטיר. פון דאנצין פארט מאן דירעקט נאך אמעריקא אדער קאנאדע אויך אווערען בעסטע ערסטקלאס איינע שנעלע דאמפערן וואס האבען סעפארטע קאבינע 3. קלאסע אויך איינע כשרה קיבע פאר דיען.

מיר ווענען פאם אמעריקאנישען קאנוולאטע מיט דעם דורכ-פירען דער רעגיסטרירונג בעפאלל מעפטימט ווארדען פאר דער הוואטע 23-1922. דער פאר זאלל ויך יעדער וואס ווילל שנעל פארען צו אונ ווערען. מיר וועללען איהם אין יעדער בעציעונג נאנץ אומזאנסט בעהילפליך זיין כדי ער זאל ווע אס ניכטען צו זיינע פערווארטען קומען קענען.

Kadima-nyomda kiadása, Cluj—Kolozsvár.

Fürdőidényre

gumisapkák, szivacsok, minden nagyságban, szarvasbőrök, luffák nagy választékban kapható a

„Rózsa”

nagydrogéria és vegyészeti gyár Rt. detail üzletében

Cluj, Piata Unirii (volt Mátyás király-tér) 26. szám. Telefon 7-91.

AZ UJ KELET

könyvosztályánál megrendelhető a következő könyvek:

- Zsidó regények Fényes Samu: Jidli első változása ..... ára 33 lel S. J. Agnon: És a meg-görbödött kiegyenesedik ..... ára 30 lel A két kötet az Uj Kelet előfizetőinek 58 lel. Ifjúsági könyvek Dr. Grotlő Mór; Zsidó reneszánsz ..... ára 12 lel Zengő hárfá..... ára 12 lel A két kötet együttes ára 22 lel. Héber nyelvten Jagulnitzer: Hazivan (Berlitz-módszer) ..... ára 30 lel Héber-magyar szótár .... ára 20 lel A két kötet együttes ára 45 lel.

Zsidó daloskönyvek

- Szól a kakas már ..... ára 5 lel Sirim Jehudim (Zsidó énekek)..... ára 10 lel

Max Nordau,

a cionizmus nagy költőjének művei:

- Doktor Kohn ..... ára 20 lel Mesék ..... ára 15 lel A két kötet együttes ára 30 lel.

Kadima kiskönyvei

- Marton Ernő: A zsidó nemzet Erdélyben.. ára 10 lel Kaczér Ilés: Gólem ember akar lenni .. ára 10 lel Giszkalay János: A titok ára 10 lel A három kötet ára 25 lel.

A zsidó élet problémáját fejtegeti

- Schemarja Gorelik: Cion és Golusz ..... ára 6 lel Sombart Werner: A zsidók jövője ..... ára 8 lel Frigyes Lajos: A zsidók természetrajza..... ára 15 lel Majrovits M. Jehuda: Tóra és Cionizmus..... ára 6 lel Hatikvah (kotta)..... ára 20 lel A három kötet együttes ára 32 lel. Liehtheim Richard: A zsidó Palesztina felépítése ára 6 lel Max Brod: A cionizmus harmadik korszaka.. ára 6 lel Nachum Goldmann: A zsidó nemzet követelei ..... ára 5 lel Dr. Bernstein S.: A cionizmus ..... ára 8 lel A nyolc kötet együttes ára 52 lel.

Állandóan drágul a könyv! Siessen! Rendelje meg az Uj Kelet könyvosztályánál Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

Szerkesztő hivatala Cluj-Kolozsvár L. Pop. — B. Az Uj Kelet szerkesztőség kiadóhivatala Gyomda — Héber osztály Z. N. Sz. —

Észiratok szerkesztőségük. — Kéz-nyomtatás betűn

V. évfor

A mi

Cremlin megmentő után, a legügyminiszter nem lőttek nem robbant Montague, legmagasabb alkirálya a verték be utca során ben, nem Diszraelib heidiég m Rutenauk zsidó Ra kisebb kal öszeomlá jainkban, ujjáépülés után — és mert zsidó a leplezett publicistáj utóttek le miatt, haz Nem a banem az főlészabadu mutatják sát. Nem liberális j Lotizait t neráció t zsidó sor mai, az emberi té végeztüket épülés leg pisztollyal lágkirá né kal ütök század zsi mány büs vatív lapo zaárulónab veszi a ahogy Ra

Azent a mai ált konstellác képét és lehetősége zsidó sors amikor a energiánk zatos tárt oltárookra tárnak els esetre elft és politik könyvelik badeni és séRathen nek ered lapjai les történetésn uhalításna pusztulniá fizetettek tett meg stein nev is hangos tudomány aruló a n kiszemelt már az ő Rather zsidó sors novük és megoldás nak meg nagyon is más a tü élő ember nek, az ő az ember hoz, de j